

[Hans Jørgen Jensen]

9. skoleår. Herunder må de økonomiske problemer, der er forbundet med voksenuddannelserne, afklares.

Bestræbelserne for at øge elevens og andre uddannelsessøgendes medindflydelse på og medansvar for deres uddannelsessituation må forstærkes både lokalt og centralt. Dette sikres ikke blot ved lovgivning o. lign., men i afgørende grad gennem en ændring af de daglige samarbejdsformer i den enkelte klasse eller på et undervisningshold.

De uddannelsessøgende må have mulighed for bedre information om alle forhold af betydning for uddannelses- og erhvervsvalg.

Uddannelsernes udbygning og indbyrdes sammenhæng må sikres gennem en aktiv uddannelsesplanlægning. Arbejdet med at koordinere alle uddannelsesområderne under uddannelsesrådet må fortsætte.«

Jeg har citeret denne kongresbeslutning for at fortælle befolkningen, at socialdemokratiet har planer og ideer, der også på dette område rækker videre frem. Men åbenbart i modsætning til visse andre partier ønsker vi at gøre det i takt med de samfundsøkonomiske muligheder. Det skal siges, at når økonomien er dertil, vil intet blive sparet, fordi vi ved, at gode uddannelser til ungdommen på trygge vilkår er en god investering til gavn for udviklingen af det enkelte menneskes evner og anlæg og dermed naturligvis også for fællesskabet.

Derfor kan vi sige, at socialdemokratiet må afvise disse overbudsforslag, som er fremført af de tre partier, med de bemærkninger, jeg har knyttet dertil.

Derimod kan vi anbefale undervisningsministerens forslag. Vi er glade for, at det er muligt at foretage en ikke uvæsentlig forbedring af uddannelsesstøtten på op til 660 mill. kr. med virkning allerede fra 1. august 1982.

Studiestøtten har siden 1975 bygget på to hovedelementer: 1) stipendier, der ydes uden tilbagebetalingspligt, 2) statsgaranterede bank- eller sparekasselån med tilbagebetalingspligt og med en forrentning af lånet nogle procent under gældende markedsrente. Før 1975 var statslån et væsentligt element i uddannelsesstøtten. De var rentefrie i studietiden, og derefter skulle der ske en forrentning med 2 pct. over den til enhver tid gældende diskonto.

Regeringen ville i dag gerne have fremsat forslag om genindførelse af rentefrie statslån,

men de økonomiske muligheder er som sagt ikke til stede. Imidlertid har det været muligt for undervisningsministeren at foreslå genindførelse af statslån, men på andre vilkår end før 1975. Lovforslaget om statslån vil indebære, at lånet i uddannelsesstiden forrentes med 3 pct. under den til enhver tid gældende diskonto, dvs. p.t. med 8 pct. om året, da diskontoen p.t. er 11 pct. De 8 pct. svarer til cirka halvdelen af den gældende rente for studielån i pengeinstitutterne. Efter uddannelsesstidens ophør forrentes lånet med 1 pct. over diskontoen, p.t. altså med 12 pct.

Til yderligere belysning af forslaget vil jeg gerne fra bemærkningerne fremdrage, at der er tale om meget favorable lån, som indeholder et anseligt subsidieelement. Man har derfor ment det nødvendigt at begrænse optagelsen af disse subsidierede lån til uddannelsessøgende, som opfylder trangkriterierne for stipendier. Det vil sige, at statslånene gøres afhængige af ansøgenes egen indtægt og formue, og for ansøgere, der ikke er fyldt 22 år, tillige af forældrenes indtægts- og formueforhold bedømt på samme grundlag som for stipendierne. De nye statslån kan udgøre 50 pct. af stipendiestøtten. Det skal også fremhæves, at statslån ikke skal medregnes i de studerendes supplerende indtægtsmuligheder.

Forslaget vil, hvis det gennemføres i den fremsatte form, betyde, at vi kommer til at arbejde efter følgende kriterier: ungdomsudannelser og videregående uddannelser med en opdeling i stipendier, statslån og statsgaranterede lån, der igen er delt op i 18-21 år, 22 år og 23 år og derover og med forskellige beløb, alt efter om man er hjemmeboende eller udeboende. Støtterammen er for studerende mellem 18 og 21 år fastsat til kr. 27.900, for 22-årige kr. 31.000 og for 23-årige og derover ligeledes kr. 31.000. Det skal fremhæves, at de foreslåede statslån skal betragtes som første trin, så der sker en etapevis udbygning af statslån op til de nævnte støtterammer på henholdsvis kr. 27.900 og kr. 31.000

Af bemærkningerne til forslaget fremgår endvidere, at ministeren senere i denne folketingssamling fremsætter forslag til indførelse af en gældssaneringsordning, som vil omfatte både de låntagere, som er i gang med at afvikle studiegælden, og dem, der endnu ikke har påbegyndt afviklingen. Socialdemokratiet